

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA ve věci

žalobce: **Vegas Royal, s. r. o.**, IČO 07576650
sídlem Jánské náměstí 266/6, 350 02 Cheb
zastoupený daňovým poradcem Ing. Radkem Lančíkem
sídlem Divadelní 4, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného,

takto:

- I. Žalovanému **se ukládá** povinnost rozhodnout o odvolání proti platebnímu výměru Finančního úřadu pro Karlovarský kraj ze dne 3. 12. 2021, č. j. 926980/21/2403-50522-403394, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 14 342 Kč, a to k rukám Ing. Radka Lančíka, daňového poradce se sídlem Divadelní 4, 602 00 Brno, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce podal odvolání ze dne 14. 12. 2021 proti platebnímu výměru Finančního úřadu pro Karlovarský kraj (dále jen „správce daně“) ze dne 3. 12. 2021, č. j. 926980/21/2403-50522-403394 (dále jen „platební výměr“) na daň z přidané hodnoty za zdaňovací období prosinec 2020. Předmětem sporu je otázka, zda je žalovaný v řízení o odvolání nečinný.

II. Stanoviska účastníků řízení

2. Žalobce se domáhá, aby soud uložil žalovanému povinnost vydat rozhodnutí o odvolání proti platebnímu výměru ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci rozsudku. Namítá, že podáním ze dne 26. 10. 2022 se u Generálního finančního ředitelství domáhal, aby byla žalovanému uložena povinnost rozhodnutí vydat, případně, pokud žalovaný dosud neshromáždil potřebné podklady, aby mu byla uložena povinnost informovat žalobce o chybějících podkladech. Přezkum platebního výměru není nijak složitý, žalovaný nemusí na nic čekat, nic mu nebrání ve vydání rozhodnutí. Jelikož tak neučinil, je skutečně nečinný, čímž zasahuje do práva žalobce na rozhodnutí věci bez zbytečných průtahů garantované mu čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.
3. V doplnění žaloby ze dne 16. 11. 2022 žalobce uvádí, že Generální finanční ředitelství žalobci zaslalo odpověď na jeho návrh na uložení opatření proti nečinnosti, soud tudíž může žalobu projednat. Žalovaný od podání odvolání ze dne 14. 12. 2021 udělal úkon až výzvou Finančního úřadu pro Karlovarský kraj, Územní pracoviště v Chebu, č.j. 877328/22/2403-60563-405153 ze dne 8.11.2022 (dále jen „výzva ze dne 8. 11. 2022“). Výzva je nesrozumitelná a přes žalobcovo podání ze dne 9.11.2022 nemá žalobce žádnou odpověď. Tvrzení Generálního finančního ředitelství, že žalovaný nyní činí kroky k vyřízení odvolání je nepravdivé.
4. Žalovaný ve svém vyjádření navrhuje, aby soud žalobu zamítl. Odkazuje na vyrozumění ze dne 26. 10. 2022, č. j. 83710/22/7700-10124-011654, kterým Generální finanční ředitelství shledalo podnět žalobce jako nedůvodný a odložilo jej. Lhůta pro vydání rozhodnutí o odvolání není stanovena zákonem. Dle interních předpisů finanční správy je lhůta pro vydání rozhodnutí o odvolání šest měsíců. Daná šestiměsíční lhůta pro vyřízení odvolání žalobce uběhla dne 14. 6. 2022. Jedná se o lhůtu stanovenou vnitřním předpisem nikoliv zákonem. Navíc nelze brát v úvahu pouze délku této lhůty, je třeba přihlídnout ke konkrétním okolnostem věci. Prodleva při vyřizování odvolání je způsobena obsáhlostí a složitostí dané věci. Bezpodmínečné naplnění zásady rychlosti nemůže převážit nad základním cílem správy daní. Je paradoxní, že žalobce brojí proti průtahům v řízení, přesto sám neposkytuje správci daně potřebnou součinnost s konáním místního šetření. Chování žalobce a jeho zmocněného zástupce je v rozporu se zásadou spolupráce upravenou v § 6 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb. daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“).
5. V replice žalobce nad rámec žalobních námitek doplňuje, že v době od 14. 12. 2021 do 8. 11. 2022 byl žalovaný nečinný. Žalovaný neuvádí, v čem má spočívat obsáhlost a složitost konkrétní problematiky odvolacího řízení. Žalovaný potřebuje doplnit spisový materiál o podklady a zjištění, ze kterých bude vyplývat, jaký majetek žalobce podléhal opravám, k čemuž má sloužit místní šetření. Původní stav však místním šetřením nezjistí, původní stav žalovaný zná ze 71 fotografií pořízených dne 19. 4. 2021. Žalobce se k místnímu šetření vyjádřil dne 9. 11. 2022, avšak nedostal odpověď. Zástupci žalobci není jasné, jak mohl zabránit konání místního šetření, když dne 21. 11. 2022 nebyl přítomen v provozovně žalobce.

6. Žalovaný v doplnění svého vyjádření uvádí, že výzva ze dne 8. 11. 2022 je zcela srozumitelná a jasně z ní vyplývá, že žalobce je vyzván k umožnění místního šetření na adrese jeho provozovny. Žalobci nic nebránilo konzultovat jeho názor na konání místního šetření se správcem daně v průběhu tohoto šetření. Výzva k provedení místního šetření je pro jejího příjemce závazná, nepředstavuje dotaz na názor příjemce na provedení místního šetření. Správce daně provedl výslech svědka D. C. a od Městského úřadu v Aši získal relevantní listiny a podklady. Z toho je zřejmé, že žalovaný, potažmo správce daně, nejsou ve věci nečinní.
7. Ve svém následném vyjádření žalobce dodává, že pravdivosti úředního záznamu ze dne 21. 11. 2022, č. j. 899706/22/2403-60563-405153, nevěří. Tento úřední záznam správce daně vytvořil proto, aby potvrdil jím tvrzenou skutečnost. Správci daně nic nebránilo, aby vyhotovil protokol o místním šetření a nechal si jej jednatelem žalobce podepsat. Rozsáhlost a složitost skutkového stavu stran nároku na odpočet dodavatele D. C. jsou mimoběžné. Žalovaný vytváří nové důvody pro vydání platebního výměru.

III. Posouzení věci krajským soudem

8. Krajský soud v Brně přistoupil k posouzení jednotlivých žalobních námitek na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí podle § 81 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Při rozhodování vycházel z obsahu správního spisu, nad jehož rámec nebylo potřeba provádět dokazování.
9. Podle § 79 odst. 1 s. ř. s. se může ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. Skutečnost, že rozhodnutí o odvolání proti platebním výměrům jsou „rozhodnutími ve věci samé“ ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s., jejichž vydání se lze domáhat nečinnostní žalobou, je nesporná. Současně žalobce doložil, že podal dne 26. 10. 2022 nadřízenému správci daně (Generálnímu finančnímu ředitelství) podnět k ochraně před nečinností žalovaného dle § 38 daňového řádu. Je sice pravdou, že žalobce podal správní žalobu hned následující den po podání podnětu k ochraně před nečinností žalovaného, nicméně podle nálezu Ústavního soudu ze dne 24. 8. 2021, sp. zn. IV. ÚS 3523/20 (dostupný na <http://nalus.usoud.cz>), může k bezvýslednému vyčerpání prostředku ochrany proti nečinnosti dojít také v průběhu soudního řízení, jelikož se jedná o nedostatek podmínky řízení, který lze odstranit. Generální finanční ředitelství vyrozuměním ze dne 15. 11. 2022, č. j. 83710/22/7700-10124-011654, podnět žalobce k ochraně před nečinností odložilo. Soud má tak za prokázané, že žalobce bezvýsledně vyčerpal prostředky ochrany proti nečinnosti, přistoupil proto k věcnému projednání žaloby, přičemž dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
10. Krajský soud považuje za důležité zdůraznit, že nečinnost je objektivně existující stav, kdy v zákonem předepsaných lhůtách nedošlo k provedení příslušných procesních úkonů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2012, č. j. 2 Ans 14/2012-41, veškerá zde citovaná judikatura Nejvyššího správního soudu dostupná na www.nssou.cz). Nelze se proto ztotožnit s názorem Generálního finančního ředitelství uvedeným ve vyrozumění ze dne 15. 11. 2022, č. j. 83710/22/7700-10124-011654, že žalovaný není nečinný, jelikož započal činit úkony směřující k rozhodnutí věci. V případě tvrzené

nečinnosti správního orgánu, jež má spočívat v nevydání meritorního rozhodnutí, je totiž rozhodujícím kritériem to, zda vydal rozhodnutí v předepsané lhůtě, nikoliv zda ve věci činí úkony, které k vydání rozhodnutí směřují.

11. Daňový řád výslovně nestanoví lhůtu, v níž má být vydáno rozhodnutí o odvolání. Na rozdíl od s. ř. s. nestanoví ani v obecné rovině lhůtu pro vydání rozhodnutí. Aby byla podání osob vůči správci daně vyřizována v souladu s principy dobré správy bez zbytečných průtahů, vydalo Ministerstvo financí s účinností ode dne 1. 2. 2016 Pokyn č. MF-5 o stanovení lhůt při správě daní, č. j. MF-21968/2015/39 (dále jen „pokyn č. MF-5“), publikovaný ve Finančním zpravodaji č. 5/2015 a dostupný na www.mfcr.cz, kterým stanoví mj. orgánům Finanční správy České republiky lhůty pro vyřizování podání osob zúčastněných na správě daní. Účelem lhůt stanovených pokynem je zejména minimalizovat disproporce mezi jednotlivými správci daní při vyřizování podání z hlediska jejich délky.
12. Lhůty stanovené v tomto pokynu nejsou lhůtami stanovenými právním předpisem (pokyn č. MF-5 není obecně závazným právním předpisem, ale jen vnitřním předpisem), přesto je třeba je pro účely posouzení nečinnosti žalovaného vzít v potaz. Ve vztahu ke lhůtám pro vydání správních rozhodnutí Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 4. 2005, č. j. 2 Ans 1/2005-57, publ. pod č. 605/2005 Sb. NSS, dovodil, že při posuzování žaloby proti nečinnosti správního orgánu je důležitá nejen lhůta stanovená zvláštním zákonem pro vydání rozhodnutí nebo osvědčení, ale také ustálená správní praxe. Pokud se správní orgán sám zavázal časovými limity, které si stanovil, vytvořil si tím určitou správní praxi s tím, že stanovené časové limity jsou pro něj právně závazné. Žalovaný tak má povinnost se takto stanovenými lhůtami řídit. Argumentace žalovaného, že časové limity pro jednotlivé úkony finanční správy jsou stanoveny „pouze“ vnitřními předpisy a nikoliv zákonem, není důvodná. Vnitřní předpisy finanční správy jsou pro žalovaného stejně tak závazné jako zákon. Není možné, aby si orgány finanční správy samy stanovily určitá pravidla za účelem harmonizace své činnosti a tato pravidla poté nedodržovaly.
13. Lhůty v pokynu č. MF-5 jsou stanoveny s ohledem na běžnou náročnost jednotlivých úkonů při správě daní a celkovou vytíženost orgánů finanční správy a jsou akceptovány jak orgány finanční správy, tak správními soudy, jako „lhůty obvyklé“ ve smyslu § 38 daňového řádu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2018, č. j. 10 Afs 149/2018-59). Pro vydání rozhodnutí o odvolání dle ustanovení § 116 odst. 1 daňového řádu je stanovena lhůta 6 měsíců [viz čl. I. odst. 1 písm. a) pokynu č. MF-5], přičemž lhůta se počítá ode dne doručení podání osoby zúčastněné na správě daní správnímu orgánu [viz čl. II. odst. 1 pokynu č. MF-5]. Běh lhůty se staví dle ustanovení § 34 daňového řádu ode dne vydání rozhodnutí, kterým správce daně vyzývá osobu zúčastněnou na správě daní k součinnosti, do pátého pracovního dne ode dne, kdy byla správci daně poskytnuta požadovaná součinnost; a dále i po dobu soustřeďování či doplňování stanovisek a podkladů od osob zúčastněných na správě daní nebo ostatních správců daní, která jsou nezbytná pro vyřízení podání [viz čl. II. odst. 2 pokynu č. MF-5].
14. Dle § 38 odst. 1 písm. b) daňového řádu platí, že *„osoba zúčastněná na správě daní je oprávněna dát podnět nejbližší nadřízenému správci daně v případě, že správce daně nepostupuje v řízení bez zbytečných průtahů, protože neprovedl úkon ve lhůtě, která je pro provedení takového úkonu při správě daní obvyklá“*.

15. Revizí správního spisu soud zjistil následující skutečnosti. Žalobce podal odvolání proti platebnímu výměru dne 14. 12. 2021 (uvádí-li žalobce ve svých podáních datum 14. 12. 2011, jedná se o zjevnou chybu v psaní). Žalovaný dospěl k závěru, že bude nutné doplnit spisový materiál. Prvním úkonem, který ve věci učinil, proto bylo, že písemností ze dne 20. 10. 2022, č. j. 39491/22/5300-22441-712906, uložil správci daně doplnění spisového materiálu. Správce daně poté začal činit úkony, aby nedostatky vytknuté žalovaným doplnil. Konkrétně se jedná o vydání výzvy ze dne 8. 11. 2022, provedení svědecké výpovědi D. C. a získání listin a podkladů od Městského úřadu v Aši dle úředního záznamu ze dne 30. 1. 2023, č. j. 65111/23/2403-60563-405153. Správce daně zaslal požadované doplnění podkladů spolu s doplněním stanoviska k opravnému prostředku žalovanému dne 16. 2. 2023 a dne 20. 2. 2023. Žalovaný o podaném odvolání doposud nerozhodl.
16. Lhůta pro vydání rozhodnutí o odvolání počala běžet dne 14. 12. 2021 podáním odvolání. Tato lhůta v souladu s čl. I. odst. 1 písm. a) pokynu č. MF-5 uběhla dne 14. 6. 2022. S ohledem na to, že lhůta pro vyřízení odvolání již uběhla a žalovaný přesto doposud nevydal rozhodnutí o odvolání, je nutné konstatovat, že žalovaný je v současnosti nečinný. Lhůta k vydání rozhodnutí uběhla dokonce i dříve, než žalovaný učinil první úkon ve věci.
17. Krajský soud souhlasí s žalovaným, že ke každému řízení je nutné přistupovat individuálně a přihlídnout ke konkrétním okolnostem dané věci. Zásada rozhodování bez zbytečných průtahů není absolutní a její důsledná aplikace by neměla ohrozit hlavní účel správy daní, kterým je zejména správné stanovení daňové povinnosti a její úhrada. Soud je proto toho názoru, že ve výjimečných a odůvodněných případech lze přiměřené nedodržení časových limitů tolerovat s ohledem na komplexnost nebo rozsáhlost projednávané věci. Tato úvaha však není přílehlavá na projednávanou věc. Žalovaný předně neuvádí, v čem konkrétně měla spočívat obsáhlost a složitost projednávané věci. Pouze konstatuje, že musí relevantně posoudit, zda byly splněny veškeré formální a hmotněprávní podmínky nároku na odpočet daně a uvádí výčet podkladů, které měl správce daně doplnit (k tomuto pověření však došlo až po uplynutí lhůty k vydání rozhodnutí). S ohledem na obecné odůvodnění složitosti případu a rozsah „prodloužení“ žalovaného s vydáním rozhodnutí nelze dospět k závěru, že by průtahy ve věci byly ospravedlnitelné. K podání odvolání došlo dne 14. 12. 2021. Lhůta pro jeho vyřízení uběhla dne 14. 6. 2022. Žalovaný ve věci učinil první úkon až dne 20. 10. 2022, tedy více než deset měsíců od podání odvolání. Rozhodnutí o odvolání nebylo vydáno ani v době vyhlášení rozsudku zdejšího soudu, tedy více než patnáct měsíců od podání odvolání. I s přihlédnutím ke stavění běhu lhůty v případě doplňování podkladů správcem daně (čl. 2 odst. 2 pokynu č. MF-5) se taková doba jeví jako excesivní a její případné ospravedlnění přichází v úvahu pouze v těch nejsložitějších případech, jakým případ žalobce zjevně není. Současně je třeba zopakovat, že časové limity jsou pokynem č. MF-5 stanoveny s ohledem na obvyklou časovou náročnost jednotlivých úkonů. Dle čl. 2 odst. 5 pokynu č. MF-5 ve složitých a odůvodněných případech může nejbližší nadřízený správní orgán lhůtu prodloužit až na dvojnásobek délky původní lhůty. Žalovaný však o takové prodloužení ani nepožádal.
18. Soud nepřisvědčil ani námitce žalovaného, že žalobce úmyslně maří správu daní a brání správnému zjištění a stanovení daně, jelikož se správcem daně nespolupracuje. Soud opakuje, že žalovaný se do „prodloužení“ s vydáním rozhodnutí (14. 6. 2022) dostal ještě před tím, než žalovaný uložil správci daně doplnit správní spis (20. 10. 2022). Pokud měl žalobce skutečně činit průtahy v řízení svojí nekontaktností a mařením místního šetření, stalo se

tomu tak až několik měsíců poté, co uběhla lhůta pro vydání rozhodnutí. Soud připouští, že jednání žalobce a jeho zmocněnce mohlo mít vliv na délku doplnění správního spisu správcem daně, je však zjevné, že se nemůže jednat o hlavní důvod existence průtahů v odvolacím řízení. Navíc k údajnému maření správy daní ze strany žalobce došlo při doplňování správního spisu správcem daně, kdy lhůta pro vydání rozhodnutí žalovaným neběžela.

19. Soud se nezabýval zákonností výzvy ze dne 8. 11. 2022 a oprávněností žalobce konání místního šetření odepřít, jelikož tyto skutečnosti nemohly mít vliv na výsledek tohoto soudního řízení.

IV. Shrnutí a náklady řízení

20. Krajský soud na základě shora provedeného posouzení shledal žalobu důvodnou, a proto žalovanému na základě § 81 odst. 2 s. ř. s. uložil povinnost vydat rozhodnutí ve shora označeném odvolacím řízení a stanovil mu k tomu lhůtu 30 dnů. Při stanovení délky lhůty, během které bude mít žalovaný povinnost o odvolání žalobce rozhodnout, soud přihlédl k tomu, že správce daně již žalovanému dne 20. 2. 2023 zaslal požadované doplnění správního spisu, žalovanému tak nic nebrání věc posoudit a vydat rozhodnutí.
21. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Podle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci úspěšný, soud mu proto přiznal právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Náklady řízení žalobce sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 2 000 Kč a z odměny a náhrady hotových výdajů zástupce žalobce. Odměna zástupce činí dle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů za tři úkony právní služby (příprava a převzetí věci, sepsání žaloby a sepsání repliky) 3 x 3 100 Kč a náhrada hotových výdajů činí dle § 13 odst. 3 citované vyhlášky 3 x 300 Kč. Jelikož je zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů o částku odpovídající této dani, tj. o 2 142 Kč. Celková výše nákladů řízení žalobce tak činí 14 342 Kč. Soud nepřiznal žalobci náhradu nákladů řízení v souvislosti s úkony zástupce žalobce spočívajícími v doplnění žaloby a dalším vyjádření. Argumentace obsažená v těchto podáních mohla být již obsahem samotné žaloby (zvláště byla-li by podána teprve ve chvíli, kdy byly splněny podmínky řízení), potažmo repliky. Náklady na odměnu zástupce za tyto úkony proto soud nepovažuje za účelně vynaložené.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 12. dubna 2023

Mgr. Petr Šebek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. P.